

Звіт

про повторне відстеження результативності регуляторного акта – постанови Правління Національного банку України від 05 жовтня 2021 року № 100 “Про затвердження Положення про інформаційне забезпечення фінансовими установами споживачів щодо надання послуг споживчого кредитування”

Назва виконавця заходів з відстеження

Управління захисту прав споживачів фінансових послуг Національного банку України.

Цілі прийняття акта

Правління Національного банку України прийняло постанову від 05 жовтня 2021 року № 100 “Про затвердження Положення про інформаційне забезпечення фінансовими установами споживачів щодо надання послуг споживчого кредитування” (зі змінами) (далі – регуляторний акт) відповідно до повноважень Національного банку України (далі – Національний банк), передбачених у пункті 34 частини першої статті 7 Закону України “Про Національний банк України” (далі – Закон про Національний банк), у частині другій статті 11, частині шостій статті 12 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” (далі – Закон про фінансові послуги), статті 24 Закону України “Про рекламу” (далі – Закон про рекламу), а також повноважень Національного банку у сфері споживчого кредитування, визначених у пунктах 5, 8 частини другої статті 5 Закону України “Про споживче кредитування” (далі – Закон про кредитування), в частинах мінімального обсягу інформації, що повинна надаватися клієнту щодо кожної фінансової послуги, та контролю за додержанням законодавства про рекламу щодо надання споживчого кредиту, з метою встановлення мінімального обсягу інформації, що повинна надаватися фінансовою установою споживачу щодо надання послуг споживчого кредитування, порядку розкриття нею такої інформації та переліку ознак, які можуть свідчити, що спосіб викладення такої інформації під час поширення реклами ускладнює її сприйняття, для усунення причин виявлених порушень прав споживачів фінансових послуг, включаючи в рекламі щодо надання споживчого кредиту.

Регуляторний акт набрав чинності 08 жовтня 2021 року.

Регуляторним актом передбачено перехідний період у три місяці з дня набрання чинності (до 08 січня 2022 року) для приведення небанківськими фінансовими установами, які відповідно до законів України мають право надавати кошти в позику (споживчий, фінансовий кредит), своєї діяльності у відповідності до переважної більшості вимог цього акта.

Строк виконання заходів з відстеження

Повторне відстеження результативності регуляторного акта розпочато 01 серпня 2023 року та закінчено 25 серпня 2023 року.

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/14-0008/114054

від 28.09.2023 23:26

Тип відстеження

Повторне відстеження.

Методи одержання результатів відстеження

Аналіз показників результативності регуляторного акта з використанням статистичних даних.

Дані та припущення, на основі яких відстежувалась результативність, а також способи одержання даних

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося на підставі статистичних даних щодо листів, запитів, пропозицій від небанківських фінансових установ, їх асоціацій щодо виконання вимог регуляторного акта, даних щодо звернень фізичних осіб з питань, що є предметом правового регулювання регуляторного акта, на підставі інформації про кількість небанківських фінансових установ, на яких поширюється дія регуляторного акта та у яких виявлено факти порушення вимог регуляторного акта під час здійснення безвиїзного нагляду за додержанням законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг, на підставі кількості застосованих Національним банком заходів впливу за порушення законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг у частині інформаційного забезпечення фінансовими установами споживачів щодо надання послуг споживчого кредитування.

Відстеження результативності регуляторного акта проводилося з урахуванням кількості учасників ринку фінансових послуг, на яких поширюється дія регуляторного акта.

Кількісні та якісні значення показників результативності акта

1. Кількість небанківських фінансових установ, на яких поширюється дія регуляторного акта як на учасників ринку небанківського кредитування з діючою ліцензією на надання коштів у позику, у тому числі й на умовах фінансового кредиту, на дату визначеного звітного періоду (таблиця 1).

Таблиця 1

Учасники ринку фінансових послуг, які мають ліцензію на надання коштів у позику, у тому числі і на умовах фінансового кредиту	Кількість станом на 01.01.2022	Кількість станом на 01.07.2022	Кількість станом на 01.01.2023	Кількість станом на 01.07.2023
1	2	3	4	5
Усього, з них:	923	924	795	671
кредитні спілки	188	185	161	150
фінансові компанії	735	739	634	521

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/14-0008/114054

від 28.09.2023 23:26

2. Кількість листів, запитів, пропозицій від небанківських фінансових установ, їх асоціацій до Національного банку щодо виконання вимог регуляторного акта (таблиця 2).

Таблиця 2

Учасники ринку фінансових послуг, на яких поширюється дія регуляторного акта	Кількість з 05.10.2021 до 07.01.2022	Кількість з 08.01.2022 до 30.06.2022	Кількість з 01.07.2022 до 31.12.2022	Кількість з 01.01.2023 до 01.08.2023
1	2	3	4	5
кредитні спілки	1	2	1	2
фінансові компанії	10	3	3	2

3. Кількість звернень фізичних осіб до Національного банку з питань, що є предметом правового регулювання регуляторного акта, за порядком розкриття інформації щодо надання послуг споживчого кредитування на власних вебсайтах небанківських фінансових установ та з питань додержання законодавства про рекламу щодо надання споживчого кредиту, після закінчення перехідного періоду на приведення діяльності фінансових установ до вимог акта (таблиця 3).

Таблиця 3

Учасники ринку фінансових послуг, на яких поширюється дія регуляторного акта	Кількість з 01.01.2022 до 30.06.2022	Кількість з 01.07.2022 до 31.12.2022	Кількість з 01.01.2023 до 31.03.2023	Кількість з 01.04.2023 до 31.07.2023
1	2	3	4	5
кредитні спілки	0	0	0	0
фінансові компанії	0	1	0	2

Потрібно врахувати, що звітні дані формуються з відставанням в один місяць з огляду на законодавчо встановлений термін розгляду звернень громадян.

4. Інформація про кількість небанківських фінансових установ, у яких виявлено факти порушення вимог регуляторного акта під час здійснення **безвиїзного** нагляду за додержанням законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг (таблиця 4).

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

В/14-0008/114054

від 28.09.2023 23:26

Учасники ринку фінансових послуг, на яких поширюється дія регуляторного акта	Кількість з 08.01.2022 до 30.06.2022	Кількість з 01.07.2022 до 31.12.2022	Кількість з 01.01.2023 до 31.03.2023	Кількість з 01.04.2023 до 31.07.2023
1	2	3	4	5
кредитні спілки	0	0	0	0
фінансові компанії	0	0	1	0

5. Інформація про кількість застосованих Національним банком заходів впливу за порушення вимог до інформаційного забезпечення фінансовими установами споживачів щодо надання послуг споживчого кредитування.

За результатами здійснення **безв'язного нагляду та інспекційних перевірок** за додержанням законодавства України про захист прав споживачів фінансових послуг щодо додержання учасниками ринку фінансових послуг вимог регуляторного акта після закінчення строку на приведення діяльності кредиторів до вимог зазначеного акта станом на дату завершення здійснення повторного відстеження Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності ринків небанківських фінансових послуг Національного банку застосував три (3) заходи впливу за порушення інформаційного забезпечення фінансовою установою споживачів щодо надання послуг споживчого кредитування до трьох (3) небанківських кредиторів, зокрема два (2) письмових застереження з вимогою усунути виявлені порушення (до двох фінансових установ) та один (1) захід впливу у вигляді анулювання ліцензії на провадження діяльності з надання фінансових послуг, а саме на надання коштів у позику, у тому числі і на умовах фінансового кредиту (до однієї фінансової установи).

6. Учасники ринку небанківських фінансових послуг, які мають ліцензію на надання коштів у позику, у тому числі на умовах фінансового кредиту, не давали оцінок регуляторному акту в публікаціях у засобах масової інформації.

Станом на момент здійснення повторного відстеження Національний банк не має інформації щодо кількості часу, що фактично витрачається небанківськими кредитодавцями під час виконання вимог регуляторного акта.

Оцінка результатів реалізації акта та ступеня досягнення визначених цілей

Національний банк відповідно до пункту 8¹ статті 7 Закону про Національний банк здійснює державне регулювання на ринках небанківських фінансових послуг у межах, визначених Законом про фінансові послуги та іншими законами України.

Відповідно до повноважень, визначених у частині другій статті 11 та частині шостій статті 12 Закону про фінансові послуги, у статті 24 Закону про рекламу та в пунктах 5, 8 частини другої статті 5 Закону про кредитування, Національний банк визначив обсяг та порядок розкриття інформації, що повинна надаватися

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

V/14-0008/114054

від 28.09.2023 23:26

небанківською фінансовою установою на власних вебсайтах споживачу щодо надання послуг споживчого кредитування, а також встановив перелік ознак, які можуть свідчити, що спосіб викладення такої інформації під час поширення реклами ускладнює її сприйняття.

Положенням про інформаційне забезпечення фінансовими установами споживачів щодо надання послуг споживчого кредитування, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 05 жовтня 2021 року № 100 (зі змінами), визначені зокрема порядок і формат попередження споживача про можливі наслідки для нього в разі користування такою фінансовою послугою або невиконання ним обов'язків згідно з договором про споживчий кредит, установлені порядок та обсяг інформування споживача під час користування послугою з надання споживчого кредиту, надано обсяг інформації, що публікується кредитором на власному вебсайті щодо кожного різновиду споживчого кредиту, включаючи за формою розкриття істотних характеристик послуг споживчого кредиту, встановлено вимогу забезпечувати споживача калькулятором для розрахунку та/або порівняння загальних витрат за послугою з надання споживчого кредиту, а також визначено перелік умов послуги з надання споживчого кредиту, що розкривається споживачу в будь-якій формі та в будь-який спосіб, разом із переліком ознак, які свідчать, що спосіб викладення інформації про умови надання споживчого кредиту шляхом поширення реклами ускладнює її візуальне сприйняття.

Отже, прийняттям регуляторного акта досягнуто підвищення повноти розкриття на власному вебсайті небанківського кредитодавця та під час поширення ним реклами умов надання споживчого кредиту та істотних характеристик послуг споживчого кредиту. Опублікована кредитором інформація набула не тільки інформативного, а й попереджувального та предметного характеру, що сприяло розумінню споживачем наслідків користування послугою споживчого кредиту, обсягу витрат за послугою, захисту прав та інтересів споживачів фінансових послуг.

У зв'язку з виявленою після прийняття регуляторного акта практикою неналежного розкриття умов споживчого кредитування на власних вебсайтах, під час поширення реклами на вебсайтах партнерів та в інших рекламних макетах з боку небанківських фінансових установ, з метою усунення причин виявлених порушень прав споживачів фінансових послуг, включаючи в рекламі щодо надання споживчого кредиту, а також у зв'язку з набранням 01 січня 2024 року чинності змінами до Закону про рекламу, регуляторний акт заплановано до актуалізації.

Результати реалізації регуляторного акта та ступінь досягнення визначених цілей загалом оцінюються позитивно. Подальший висновок щодо оцінки результативності регуляторного акта буде зроблено після здійснення періодичного відстеження результативності відповідно до Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

Голова Національного банку України

Андрій ПИШНИЙ

ДОКУМЕНТ СЕД НБУ АСКОД

Підписувач Пишний Андрій Григорович

Сертифікат 36186A0FEAAD76B2040000006C1B00009C690000

Дійсний до: 08.10.2024 11:11:17

Національний банк України

B/14-0008/114054

від 28.09.2023 23:26